

مرگ "احمدشاه قاجار" آخرین پادشاه سلسله قاجاریه در پاریس (1308ش)

احمدشاه قاجار پسر محمدعلی شاه قاجار در سال 1274ش (1314ق) در تبریز به دنیا آمد.

احمدشاه قاجار پسر محمدعلی شاه قاجار در سال 1274ش (1314ق) در تبریز به دنیا آمد. وی در خردسالی به ولایتعهدی پدر دست یافت و در دوازده سالگی پس از فتح تهران توسط مشروطه‌طلبان و خلع محمدعلی شاه، به مقام سلطنت رسید. اما فاتحان تهران به علت صغر سن او، عضدالملک را به سمت نیابت سلطنت احمدشاه انتخاب کردند و سپس ابوالقاسم خان ناصرالملک، عهده دار این سمت شد. وقتی احمد میرزا به سن قانونی رسید، طی مراسم پرهزینه‌ای، تاج‌گذاری کرد و رسماً قدرت را در دست گرفت. در دوران سلطنت وی، حوادث مهمی در عرصه بین‌المللی و داخلی اتفاق افتاد که شهادت شیخ فضل‌الله نوری، اولتیماتوم روسیه تزاری به ایران و اشغال برخی نقاط کشور توسط قوای روس، آغاز جنگ جهانی اول و تجاوز متفقین به ایران، انعقاد قرارداد ننگین ایران و انگلیس معروف به قرارداد 1919 و توقیف دولت و وقوع نهضت جنگل و قیام شیخ محمد خیابانی و نیز کودتای اسفند 1299ش از آن جمله‌اند. پس از کودتای سوم اسفند 1299، احمدشاه به گمان اینکه رضاخان سردار سپه، سلطنت او را حفظ خواهد کرد، از او حمایت نمود و او را تأیید کرد. رضاخان هم در ظاهر، مطیع اوامر احمدشاه بود ولی پس از کودتا، به طور مخفیانه و سپس علنی، موجبات برکناری شاه قاجار از فرماندهی کل قوا و سلطنت او را فراهم آورد. سلطان احمدشاه مدتی پس از آن که از سفر دوم خود به اروپا که ده ماه به طول انجامیده بود بازگشت، فرمان ریاست وزرای سردار سپه را صادر نمود و چند روز بعد، عازم اروپا گردید، سفری که دیگر بازگشت نداشت. غیبت طولانی احمدشاه، زمینه را برای هرگونه فعالیت رضاخان به دست او داد و رضاخان پس از شکست طرح جمهوری، خواستار براندازی و انقراض قاجار گردید که در نهایت به آن کار موفق شد. پس از آن، تلاش احمد شاه برای بازپس‌گیری قدرت به جایی نرسید و سرانجام در نهم اسفند 1308ش در 34 سالگی درگذشت و در عتبات عالیات به خاک سپرده شد. احمدشاه برخلاف پدرش، فردی گوشه‌گیر و منزوی بود و علاقه‌ای به سلطنت و قدرت نداشت. احمد شاه در حالی که سفرهای متعدد و طولانی اروپا می‌رفت که مردم ایران دوران قحطی و فقر هولناکی را طی می‌کردند و بیش از هر زمان به امنیت و رفاه نیازمند بودند. ولی او بدون توجه به این مسائل، بارها به بهانه معالجه و درواقع برای خوشگذرانی به اروپا سفر کرد و بار مالی فراوانی بردوش ملت نهاد.